

dott a zsidóság nagy történelmi színtereire; vissza akarta vásárolni a földeket, ahol a zsidó történelem legnagyobb jelenetei lejátszódtak. E földekért, melyek néha elsőrendűek, néha nem, káprázatos földárakat – (helyenként 5 fontot egy *dumánért*) – fizettek. S a Keren Hajessodnak nincsen pénze, felszereléssel, állattal, épületekkel látni el a bevándorlókat, még kölcsön formájában sem tudja ezt nyújtani – egy telepes minimális szükséglete az első beszerzésekre 800–1000 font (25–28 000 pengő).

Akik lenn vannak, verekednek: az eszméért, néha már csak a létért. Ha a világ zsidóságának csakugyan szívügye, hogy a mozgalom ne fulladjon meg teljesen (s e nagyszabású érdeklődésre sürgősen szükség van, mert odalenn sok minden kezd életveszélyesen elaludni), fel kell hagyni a perselyrendszerrel, s meg kell teremteni azt az alapot, melynek segítségével *államot*, s nem lombiktelepeket és majorokat lehet építeni.

Egy Palesztinában, amely nem sértődött intellektuelek tenyészeté, hanem állam, vannak kilátásai a magántőkének is; mérsékelt földművelési, erős ipari kilátásai.

*

Mindez nem jelenti, hogy azok, akik dolgoztak és dolgoznak az új zsidó haza felépítésén, nem végeztek emberfölötti munkát.

Odalenn kevés az ember; de sok az ideál és sok a lélek. S ez a kettő olyan árucikk, amelyből általában kevés van a világon.

* Ez adatok 1926-ból valók. A legutolsó évek eseményei, így különösen a németországi zsidóellenes mozgalmak lényegesen megváltoztatták a palesztinai zsidóság adatait.

Részlet az Istenek nyomában című útirajz-regényből.

Háim Nahman Bialik *Idegen országban*

*Fojtott, sűrű csend öleli a sátrat,
Lombos tetején holdfény szendereg:
Ezüstbölcsőben, ártatlan szelíden
Eszrog piben, mint álmodó gyerek.*

*Hozzá békeként mirtuszág simul,
Fejénél mint testőr áll őrt a pálma.
S hogy az éjszaka átöleli őket,
Szelíd, nyugalmas mindkettőjük álma.*

*Testük piben, de a szívük messze jár
És visszaálmodja a drága múltat...
Ugyan ki teszi mérlegre a bánat
Köveit, melyek a szívükre hulltak?*

*Álmuk talán a távoli hazába visz,
Szívük dús rétek színeivel van tele,
De testük fáradt már a vándorlástól
És köntösük az út sara fedte be.*

*Az elmúlás napja riasztja őket,
Mikor elhervad majd a zöld pálmaág,
S az eszrog illata álmoként száll el...
azért vigyázzák úgy ezt az éjszakát?*

*De ki érti a száműzöttek álmát?
Már dereng a nap a lombtetőkön át,
S ezüstbölcsőben, ártatlan-szelíden
Eszrog piben, a fejénél pálmaág.*